Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtiil

BURIAAD-MONGOL YNEN

XEXOLBOONOI KOMUNIIS (BOLЬŞEVIIG) PAARTIIN BURIAAD MONGOL MOŽIIN KOMITEEDEI, BMASSR-a TYBEI GYISEDXEXE KOMITEEDEI ba BURSOVPROFOI YDER BYRIIN OORGAN

19 (2052) | 1937 onoi JANVAAЬ 21 | Sen 5 myn.

Mynøøderei noomerto:

Ulaan-Ydiin gorsoveedoi 10 dugaar pleenym (exin niuurta).

A. Reçkoov, V. Şolkoonov— soveeduudai xydelmeride tusgaar anxaralaa tabixa (2 ba 3 daxi niuurta).

Ispaanidexi grazdaan dainai baidal (exin niuurta).

Ene zil ynder urgasa abxamnai naidamtai (2 dexi niuur).

Staxaanovtan olon bolzo baina (2dexi niuur).

Aşaanai avto-maşiina abba (3 dexi niuur).

Erximeer xydelmerilne (3 daxi niuur).

SSSR Xolboonoi prokoratuurada (4dexi niuur).

Nyxer Prooninaaji alagşadai syyd (4 dexi niuur).

M. V. Prooninaaji alagşadai xereg tuşaa priigovor (4-dexi niuur).

oveeduudai Byxerosiin Onso XVII Xuralai togtool

TGK-oi Konstituucan Komiisiin ryylegşe nyxer M. I. Kaliininai elidxel tuşaa

BTGK-oi Konstituucan Komiisiin tyegşe nyxer M. I. Kaliininai Rosiin eed Federatiiv Socialiis Respyyblikiin stituuciin projeekt tuxai xehen elid- sonosood ba xelseed, Soveeduudai erosiin Onso XVII Xuralai togtooxonь:

. BTGK-oi Konstituucan Komiisahaa lagdahan RSFSR-ei Konstituuciin pro ii haişaagaad, yndehe bolgozo l.

. Orohon zahaltanuudii ba nemelteii yzexiin ba RSFSR-ei Konstituuciin i teekstii togtooxiin tulada 164 zyilleer Redaakcan Komiisa baiguulxa.

. Xural deere Konstituuciin projeektii en bolgohon uşarii xaraada abalsa-Konstituuciin esesei teekstii Xuralai zede xojor xonogoi bolzor soo exii Redaakcan Komiisada daalgaxa.

XURALAI PREZIIDIYM.

Moskvaa, Kreemlь, 1937 onoi janvaarь 18.

laan-Ydiin gorsoveedoi 10 dugaar pleenym

duudai Byxexolboonoi On- Xuralai delegaad, BK(b) n B. M. Mozkomoi negedetaarь nyxer M. N. Jeri toosooto elidxel

aariin 20-noi ydeşiin a Buriaad-Mongoloi gyeaatriin ger soo Ulaan gorsoveedoi 10 dugaar m bolzo yngerbe. Ene mde deputaadnar ba oi edebxiten suglarza mta 679 xyn xamaada-

exe zyilnь gansa: Sovee- Byxexolboonoi Onso uralai dyn tuxai BK(b) in Buriaad-Mongol momiteedoi negedexi sek- nyxer Mixei Nikolaaje-baanovai elidxel sono-.

r M. N. Jerbaanov 2 tor iledxelee xexe zuueeduudai Byxexolboonoi III Xuralai gaixamşagentyziaazmtai ba emxi-erhenei tuxai xelebe.

. Jerbaanov manai gyaxuin ba poliitikan xyde exenernyydee daadag yyrge tuxai xeleze, Ydehee sanaar jaba-oskvaa oşozo jabahan 5 basagadai tuxai xeь zaal soo abiaatai şanga aliga taşalgaar ugtaba.

Terenei saadtei nyxer M. N. Jerbaanov Staalinai şine Konstituucatai daşaramduulan gorsoveed, tereneiseekse deputaadnarai xydelmeri ba tedenei urda baigaa zorilgonuud deere togton xelebe.

Iigeze xelexe zuuraa, nyxer Jerbaanov gorsoveedoi xydelmeriii ton jixeşegeer şyymzelelde abza, gorsoveed xadaa goorodoi arad zonoi gomodol medyylgede ton biyrokratiizm meetodoor xandadag, arad zontoi ton bagaxan barisaatai, goorodmnai kyльtyyrne bişe barga muuxai baidalda baidag, xuligaan jabadalai delgerxe uşartai temeselii dutamag jabuuldag g. m. dutagdalnuudii temdegleze, saaşaa gorsoveed ba terenei ceekce, deputaadnarai urda baigaa zorilgonuudai tuxai xeleze elidxelee dyyrgexedee, byxii xydelmeriee şinelen tabiza, kaadranuud—xynyydte jixexeneer hanalaa tabiza revoliuucai heremzii byri deere yrgexii uriba.

Ene suglaan deere xamta 10 xynyyd elidxelii daguulan yge xelebe. Suglaan hyliin 1½ çaas xyrter yrgelzelbe.

D. Orongoojev.

Zasagai seregyydei internacionaalin brigaadada oroxiin tulda Aanglihaa, Fraancahaa ba Germaanihaa jirehen hain duratan Barseloonoi gudamzada demonstraaca xeze baihan zurag. (SOJUUZFOTO).

ISPAANIDAXI GRAŽDAAN DAINAI BAIDAL

Dainai froontnuud deerhee

Loondon, *janvaarь* 19. (TASS). Rejtrei madriidai korrespondeentiin, madriidai froontiin ysegelderei baidal tuxai bişexe zuuraa temdeglexenь, respyyblikiinxid dobtolgo xeze, yimyyleeşedei hyylşiingee dobtolgodo ezelen abhan toskonuudii abxaa zabdaza baina. Zasagai seregyydei dobtolgo yrgelzeleheer.

„Centraal nьjuus" aagenstviin madriidai korrespondeentiin medeesexenь, janvaariiin 15-da bolhon baildaanda taankada esergyy buunuudai homondo ba Astuuriin xadiin xydelmerişedei xajahan gar boombonuuota tudagdaza yimyyleeşedei xeden taankanuud usadxagdaba. Egeel xysetei baildaanь Karabançeelь seektorto bolhon ba yimyyleeşedei ataaxii zasagai seregyyd zadiin ataakaar soxihon baina.

***

Bilьbaao, *janvaarь* 19. (TASS). Ysegelder astuuriiin froontdo respyyblikiin seregyyd La Roala-Matalьjan yçaastog deere) Loon proviince) tymer zamai şugamii zadalaba. Tereenhee bolzo yimyyleeşedei şuluun nyyrhe ba ediee xooloi produukca şireze jabahan poojezd zamhaa xaliba.

***

Bilьbaao, *janvaarь 20.* (TASS). Biskajskiin froontdo, Bilьbaao goorodhoo zyyn urda baihan Vergaara goorodii respyyblikiin artilleeri buudaba boombodobo. Ende seregei zavoodoi xeden ceexe handargaagdaba.

***

Barseloona, *janvaarь* 19. (TASS). Fabra aagenstviin medeesexenь, xari gyrenei uhan doogoor jabadag ongoso, Taragoonoi erji şadar jabahan „Sister" geze zasagai syydnii şiglyyleze miine tabiba.

***

Loondon, *janvaarь* 20. (TASS). Rejtrei madriidai korrespondeentiin medeesexenь, Graado ba Ovijeedo xojoroi xoorondoxi rajoondo artilleeraar buudaldahanai hyyleer, yimyyleeşed ataaxa xebe. Respyyblikiin seregyyd urdahaanь ataaka xeze daisanuudaa suxariuulaba.

Valeensi, *janvaarь 20.* (TASS). Madriidai froont deegyyr zasagai 11 istrebiitelьnyyd niideze yimyyleeşedei poziicii buudaba.

YIMYYLEEŞEDEI 25 SAMOLIOOD GEMTEBE

Baleensi, *janvaarь* 19. (TASS). Uhan seregei flood ba aviaaciin ministeerstviin medeeselei johoor dekaabrь hara soo bolhon agaarai baildaanuudta yimyyleeşedei 25 samoliooduud buudaza unagaagdahan baina. Tiixedenь respyyblikiinxid 5 samolioodoo aldaba. Ene yjeso zasagai aviaaca daisanuudai gaa aerodroomuudii naima daxin boombodoo. Tereenhee bolzo olon samoliooduud usadxagdahan baina. Xedii usadxagdahaniinь eliryylegdehen baiza boloo beze.

Mynee yder zasagai eskadriiili samoliooduud Sredizeem dalain erjihee Gibraltaar xyrter niidelgenyydii xebe. Tiixedenь yimyyleeşedei syydnenyyd xaragdaagyi. Zasagai samoliooduud Alxesiraasai yimyyleeşedei poziiciin batareinuudii buudaba.

Yimyyleeşedei seregei dunda vosstaani bolbo

Pariiz, *janvaarь 20.* (TASS). Madriidhaa medeesexenь Ovijeedodo xorozo ylehen yimyyleeşedei dunda vosstaani bolbo. Tereniii daraxiin tulada yimyyleeşedei komaandovaniiin zyghee xatuu xemzee abtaba.

Respyyblikiinxidei koontrataaka

Loondon, *janvaarь 20.* (TASS). Rejtrei medeesexenь Malaagiin froontdo dobtolgiin yysxel respyyblikiinxidei talada oroo. Janvaariiin 19-de respyyblikiinxid jixe xysetei koontroataaka xebe. Jamar yre garahaniinь medegdeedyi. Gibraltaarhaa abtahan medeegei johoor, yimyyleeşedei Alxesiraas, San-Rok gooroduudai goospitalьnuud, myn froontiin şugam deegyyr baihan taliin goospitalьnuud şarxatahan zonoor dyyrebe gene. Yimyyleeşedei Marbeelihaa Fyenxirola teeşe suxarixa yjede koontroataaka exilee. Ene koontroatakada zasagai xojor samoliooduud xabaadaza, dalain erji deegyyr niideze, xuurai zamaigaa seregyydei dobtolgodo tuhalaza jabahan yimyyleeşedei traalьşçiguudii boombodozo, tedeeniii erjihee xolduulhan baina.

Tarilgada beledxelii xurdadxaxa

Ene zil ynder urgasa abxamnai naidamtai

Agiin aimagai Mogoitiin MTS-ei „Socialiizm“ kolxooz (tyryylegşenь oordento nyxer Tydeb Gonçogoi) ynder deede urgasiin tylee Byxexolboonoi myriiseede orolsoo. Ene kolxoozoixid bol mynee zilde gektaar byrihee dunda ziseegeer 17 ceent. tariaa, byri zarьma gazar deerhee gektaar byriiin 20 ceent. tariaa xuriaaza abxaar tysebleze baina.

Iime urgasa abxiin tylee jyy xegdeze bainab gexede,—yrehee erxim soortiin tariaa erxim hainaar seberleze xadagalaa. Gadana, 300 gektaar şiniice tariaa. Eneendee deede soortiin (sagaan koolostoi şiniiciin) yrehee xadagalaa.

Xydee azaxuin maşiina zebsegyyd:—35 plyyg 6 seejelke 40 boronoi ba moridoi xomuud zebsegyyd zasagdaa. Tarilgada jabaxa morid ba sarnuudiinь xyseer targanuud, edeneinь furaaz (ybehen, ovioos) belen. Myn, 2 ba 3 daxin xaxalaza beledxehen 500 gektaar paartai.

Ene kolxooz 1935 ondo gektaarhaa 5-7 ceent. tariaa abhanaa, 1936 ondo 10-11 ceent, zarьma gazarnuudhaa 17 ceent. tariaa abhan baigaa.

„Socialiizm“ kolxoozoi geşyyd bol „jixe urgasa abxa gebel gazaraa agroteexnikiin zaabariaar eldyyrilxe, azallaxa ba tariaagaa tarixa xeregtei, ene zilde 17-20 ceent. tariaa xuriaaza abxamnai naidamzatai“ gelsene.

Abraam Atuutov.

125 proceent

Booxon. Kaarl-Maarksiin ner. kolxooz (malai feermii erxilegşe **Tylegeejev**) 1937 onoi janvariin 1-de 512 tolgoi maltai bolzo, gyrenei 1936 onoi tysebii 125 proceent dyyrgebe.

Ene kolxoozoi byxii malnuudanь dulaan bairaar, ybehe tezeeleer dutamaggyi.

Batiin.

Mal azalai froonthoo

Staxaanovtan olon bolzo baina

Booxon. Xaha-Ongoin bylsoveedoi Kaarl-Maarksiin ner. kolxoozoi geşyyn 19 nahatai **A. Byzeejev** mal aduulxa azalda 5 zil xydelmerilee. Malşan bolzo orohonhoo xoişo negeş tolgoi mal xoroogoogyi. Erxim malşanda oldozo, BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadhaa xyndiin graamota şan abhan ba kolxoozhoo 10 garan (byseer ba myngeer) şan abaa. 1936 ondo gansaaraa 550 azalta yder olhon baina.

Myn ene kolxoozoi haalişa **Xynxeejeva Ş.** baha 5-daxi zilee xydelmerileze jabana. Tiixe zuuraa, negeş tolgoi mal garzaluulaagyi, mynee xaraza baihan ynieedee bygedii otondo oruulhan ba targan sebereer bailgana. Malai azalda orohon saghaa xoişo udaarnig jabahan, xeden daxin şan abhan baina. 1936 ondo 356 azalta yder oloo.

„Ulaan-Xaha“ kolxoozoi yniee haagşa **M. Nikolaajeva** gegşe mynee 56 nahatai, 5-daxi zilee ene xydelmeride jabana. Eneenhee uragşa zil byri 12 yniee tyryylze, tugalnuudiinь bygedii mal bolgozo, kolxoozdoo tuşaahan baina. Nyx. **Nikolaajeva** aimagaigaa gyisedxexe komiteedhoo xyndiin graamota şan abhan ba xoozhoo 2 daxin malaar, daxin ed baraagaar şa dahan baina.

Nyxer **Gutaarova** myn Nikolaajevaada ton adli, laaraa jixe hain zişee x dag baina. **Nikolaajeva** t **taarova** gegşed 1936 ondo 20 azalta yder olhon bai

Ede staxaanovtanai geer xydelmerileze, a hain zişee xaruulza ja staxaanovtan ene xojor xoozdo yderhee yderte bolzo jabana.

B

Nojoxonoi „Bolьşeviig“ kolxoozoixin

Selenge. Nojoxonoi somonoi „Bolьşeviig“ kolxooz malazalii xygzyylxe gyrenei tysebei johoor 1937 onoi janvaariin 1-de **5413** tolgoi maltai baixa aad, **5453** tolgoi maltai bolzo, tysebee ylyylen dyyrgebe. Gadna, malainь dulaan baira xysed xangagdahan.

Ene kolxoozoi yxerei feermiin negedexi gyyrtii daagşa **C. Dorziin** azaldaa erxim hainaar xandaza, malaa jixe hain bailgadag. Өөrөө xeden zilei udaarnig, myn gyyrte deeree, **Badmataarai, Cerendondoboi, Budiin, Danzanai, Dondoboi, Zodbiin**, gexe zerge, olon udaarnig-staxaanovtantai. Baha, ene mete, yxerei xojordoxi gyyrtii daagşa nyxer **B. Rinçenei** gegşe malaigaa azalii hainaar emxidxeze, xoroltogyigeer ydxeze jabana. Ene gyyrtiin staxaanovşa—udaarniguud **Gendenei** ba **Gombiin** gegşed malaigaa azalii byri haiza xiin tylee temesene.

Gadna, mal azal deer delmeriledeg erxim x **C. Oçoroi**—510 azalta y **C. Zigmedei**—408, **D. Do** 476, **Ş. Erdeniiin**—485, **B.** —476, **M. Lymbenei**—438, **şapelei, B. Erdeniiin, D.** gegşed 500 şaxuu azalta olhon baina.

L. B., S. S

Staalin ystaavai 17 doxi zyil xara

Aga. Urda-Agiin somonoi **Staalinai** ner. kolxoozoi geşyyd **Zamsiin Cenge, Erdeniiin Ceveen** gegşed kolxoozoi azal xydelmerihee zugadza jabana gebel; **Zamsiin Cenge** kolxoozoi too seeşon baitaraa azal xydelmeriee xajaza Ulaan-Ononoi aimagaar teneze jabana. **Erdeniiin Ceveen** kolxoozoi malai sanitaar jabataraa, ybedheb geze argalalgada oşohon aad, mynee xyrter gederge busaagyi, Kariimai rajoonoi Ara-Barahanai selieeneer naimaa aralzaa xeze zolьboroo teneze jabana.

Edenei-iigeze, kolxoozoi azalhaa zolьborozo jabaxada, kolxoozoinь pravleeni (tyryylegşenь **Bazarai**) jamarş xemzee abaagyi, xari „kolxoozdoo jirxegyi jamar zon geeşeb“ geze gaixahan janzatai bainal.

Staalin ystaavai 17 dexi zyilde zaagdahanai johoor, kolxoozoigoo loodorьnuudta naria xemzee abza şadaxa dyyren erxetei bişegyyt geze kolxoozoi pravleenihaa huraxaar.

Cergei Agiinskii.

Moskvaada gryyziiin iskyystviin dekaada.

ZURAG DEERE: artiistnar: I. G. Zgeenti (zyyn garhaa) ba I. L. Cimakyriidze gegşed gryyziiin aradai taanca naadaza baina.

(SOJUUZFOTO).

Arteeliiin ustaav xazagairu deerehee yrilte garaa

Ulaan-Onon. Şandaliiin somonoi V lovoi ner. kolxoozoi ambaarşan **Badma Ajuuşa** gegşe 1936 onoi mai harahaa xydelmerilxe zuuraa 2428 tyxerigei yri hen baiba. Xamag toosoonoinь xereg buzagaitahan, xynei jyyme oilgoxo a şaxuu bolhon baigaa. Yşee eneen d şalgaltiin komiisa 1936 onoi niuurta şalgalta xeegyi.

Ene yrilte miil 2424 tyxerigeer lagdaa geze xelexeer bişe. Badmacere ali byxii oroşojoo bygediinь oroşiin k uruulaagyi medegdenegyi. 18149,3 kil şeniice oroşolhon, eneenhee 14744,3 kel miinь gargaşalaad baixadanь, 3405 kil yldexe johotoi aad, bodoto deeree 37 logramm ylege, 364,4 kilogramiinь yl han baina. Myn, ene meteer bolgohon me, jaariciin guril, greçyyxe g. m. pro nuud ylyy garhan baigaa.

Iime tula, byxii oroşo garaşiin x dii şalgaza eliryylxenь şuxala.

Stepaan Biç

Soveeduudai emxidxelei xydelmeride tusgaar anxaralaa tabixa

SSSR-ei Tybei Gyisedxexe **Komiteed** 1934 onoi main 27 yder „**Soveeduudai emxidxelei xydelmeri tuxai**“ yrgen togtool gargahan baina. Manai respyyblikiin zarьma somonoi soveeduud ene şuxala togtoolii dyyrgexe xeregte nyrgen niitii orolsuulza şadahan ba xydelmeriingee praaktika deere muu bişe zişeenyydii xaruulhan baina. Edeeniii dooro xaruulxada:

Bolьşoi Kynalejn somonoi soveed. Ene somonoi soveed exin emxidxegdehen yderhee xoişo deede oorganuudai ba eereingee soveedoi gargahan togtoolnuudii dyyrgexe jabadalda şalgalta, kontroolь baiguulza, xydelmeridee erxim zişee xaruulxa ba hungagşadai zaxiaa darii dyyrgexe gehen myriiseenyydii seekcenyydei ba deputaadai gryypenyydei xoorondo emxidxehen baina. Ene somonoi dyrben kolxoozoi azalai byxii halbarinuud deere deputaadai gryypenyyd emxidxegdehen baina. Somonoi soveedoi preziidiym, seekce ba deputaadnar gryypenyyd kvaar tal byxenei tysebtei. Somonoi soveedoi preziidiym hara dotoroo 3 udaa boldog ba eneen deeree seekcenyydei ba deputaadnuudai gryypenyydei xytelberilegşedei toosooji sonosozo, sexe tuhaladag baina.

Bolьşoi-Kynalejn tosxon 12 yçaastog bolgon xubaagdahan yçaastog byxendenь soveedoi geşyydii xamaaduulhan baigaa. Edener bolbol, azaxui poliiitikan kampaaninuudii ba gyrenei ujalganuudii sag bolzor soonь dyyrgexe talaar, somonoi soveedoi preziidiymei zaabariiin yndeheer xydelmerildeg baina.

Seekse ba deputaadai gryypenyyd bolbol, xydelmeriiingee tysebei johoor, seeksiingee gy gryypiingee bygediin suglaa tataza seeksiingee geşyynei gy peputaadaigaa xydelmeriii şalgadag baina.

Gurban zilei saana, Bolьşoi-Kynalejn somondo somonoi soveedoi xydelmeride deputaadai bişe negeş edibxiten xanduulagdaagyi baigaa. Myn, somonoi soveedoi xydelmeride soveed-kolxoozoi niite yrgeer xanduulagdahan ba seegce deputaaduudai gryypenyydte 112 erxim xynyyd xydelne. Edeenei 27-ni ydereingee azalai noormonuudii 100-250 proc. dyyrgedeg erxim staxaanovtan-udaarniguud baina.

Bolьşoi-Kynalejn somonoi soveed bol, soveedoigoo xydelmeriii yndeheerenь şinedxen baiguulza şadahanai, niitiingee organizaacanuudai xydelmeride yrgen azalşadii xabaaduulan elsyylheneigee aşaar, azaxui-poliiitikan kampaaninuudii ba gyrenei ujalganuudii dyyrgelgede respyyblike dotoroo tyryy huurinuudai negii ezelne.

Huurinaa seber haixan bolgoxo xydelmeri jixe jabuulagdaa: gol yylicenyydeerenь 200 kilomeetr gazarta modon tratuaar xegdee, niitiin seserligyydii xorioolood, tere seserlig dotoroo xynei huuxa, amaraza zugaalaxa huurinuud (skamejkii) xegdee, 2000 garan eleb janziin modonuudii huulgaa, kolxoozoigoo stadioon zahaa, gyidelei ba velosipeedei, bolejboolоi talmainuudii yrgedxee.

Bolьşoi-Kynalejn dyrben kolxoozuudta xyygedei talamai ba jaaslinuud bii. Kolxoozoi ailnuudai gazaaguur 500 garan zorlonguud barigdaa. Byxii gudamzanuud ba ailnuudai gadaaguurxinь ton seber bolgogdoo. Pooliiin staanuudanь zişeete hain, nege janziin tymer karbaiduudtai, odejaal, poduuşkaar xangagdahan, kniige, zurnaalnuud, gazeeduud elbeg azai.

„**Pobediitelь**“ kolxoozoi dergede elegtriin staanca barigdahan socialiis kylьtyyriin baişangai dergede kylьtyyriin xydelmeri hain jabuulagdahan, xydeegei biblioteeka emxidxegdehen baina. Ene biblioteekenь 90 garan yrgelziin unşagşadtai. Tosxon deeree duugardag kinootoi, ene tosxonoi 200 kolxoozniguud velosipeedtei, 22 kolxoozniguud şine patefoonguudtai baina.

Kolxoozuudai mal dulaan ba dulaalmai bairaar gyised xangagdahan, byxii malda xyrexe tezeelei bexi baaza baiguulhan baina.

1936-37 onoi huralsalai zilde erxim beledxeltei baigaa. Hurguulinuudai zahabari ba ty- xieergede 14 mingan gargaşalagdaa. 100 xeh paartanuudii xexe aad xee. 270 kyyb. meet beledxexe aad, 800 kyy tyliee beledxee. Ene hurguuliiin nahanai byxede hurguulida xa daa.

SSSR-ei şine Konsti Soveeduudai Byxexolbo Onso Xural deere nyx **linai** xelehen elidxel Kynalein azalşadai p ba azalai edibxi xeşe badaruulaa. Mynee e deere azalaigaa noor 300 proc. dyyrgedeg staxaanovtan bii. Z oordento **Syçkoov I.,** **F., Kyşnariov P.,** **Osiinnikova A., Ky** **Aanna, Patraaxina I.** ted. Somondi soveedoi ted bolbol, yseg bişeg gyi ba baga medexe 1937 onoi exin kvaa somon dotoroo usadxa rai tarilgada erxim beledxexe ba bogoni soo yngergexe gexe rilgonuudii urdaa tab **Jaruuniin aimagai somon.** Somon dotoro tyyrge xydelmerii

…n jabuulxa xeregte Staa-
…onstituuca ene somonoi
…ai edibxiii deeşelyylee.
…niguud byri kylьtyyr-
…alda orozo jabana. Baa-
…odog, ger dotorxioo se-
…lgadag, geree sagaada-
…gaadag boloo. Yseg bişeg
…gyi ba baga medexe ja-
…i erximeer temesene.
…mon hurguuliin baril-
… soonь dyyrgeze, hural-
…ine zilde erxim beledxel
…gaa. Hurguuliin naha-
…yged hurguulida gyised
…lagdaa.

… **somon** (Booxonoi aimag)
…eridee niitii yrgeneer
…laza, azaxui-poliitikan
…aninuudii ba gyrenei ur-
…jalganuudii dyyrgexe ja-
… eereingee niitiin orga
…nuud seekcenyyd ba de-
…ai gryypenyydeer jabuul
…ina. Somonoi soveedoi
…e baigaa pooliiin, mal
… finaansiin ba kylьtyy-
…eekcenyyd erxim hai-
…ydelmerilene. Ene seek-
…dte xamta 80 garan xyn
…erilene. Tereenhee gada-
…xooz byxende deputaadai
…nyyd emxidxegdehen
… Ene somonoi kylьtyy-
…

Saxidaanova xytelberilene. Nyxer **Saxidaanova** erxim hain xydelmeriiingee tylee RSFSR-ei zasaghaa myngen şan abahan ba kylьtyyrne xydelmeri jabuulhanaigaa talaar Buriaad-Mongol respyyblike dotor tyryy huuri ezelhen baina.

Nyxer **Saxidaanova** hurguuliiin barilga, hurguuliiin dergedexi tuhalalsaxa azaxuiji emxidxexe talaar ilangajaa jixe xydelmeri jabuulhan ba byleg dotoroo kylьtyyriin dobtolgo jabuulhan baina.

Ene bylegei soveed byxii zasedaani, zybleen ba seekce, deputaadai gryypenyydei niitiin suglaanuudii tysebei johoor jabuuldag baina. Bylegei soveedoigoo preziidiymei zasedaani ba pleenym deere seegce ba deputaadai gryypenyydei xytelberilegşedei, zarima deputaadnarai toosoo sonosdog. Seekcenyyd ba deputaadai gryypenyydei xoorondo socialiis myriiseen yrgeer jabuulagdadag baina.

Deere toologdohon tyryy somonoi soveeduudai xydelmeri jyy xaruulnab gexede, ede somonoi soveeduud hungagşadai zaxiaaji dyyrgexe jabadalii …

-poliiitikiin xydelmeriii bolьşeviigşelen yrgedxee, soveedoigoo xydelmeride etigeltei, bexi edibkiteniii emxileze şadaa geze xaruulna.

Eheenei xazuugaar, soveeduudai xydelmeriii şinedxen baiguulxa, seekce ba deputaadai gryypenyydei xydelmeriii haizaaruulxa, soveeduudai xydelmeride yrgen niitii orolsuulxa xydelmeri jabuulaagyi soveeduud bii baina.

Ƶişeelxede, Booxonoi aimagai Lyzgiino-Sloboodskiin soveed. Ene soveed yrgen niitehee taharxai, seekcenyyd ba deputaadai gryypenyydenь xydelmeriledeg ygei, soveedeigoo geşyydii medexegyi baina. 1936 onoi turşa soo seekcenyydei zyblee negeş udaa xeegyi, naima hariin turşa soo somonoi soveedoi preziidiym boloogyi, yseg medexegyi ba baga medexii usadxaxa xydelmeri somon soogoo jabuulaagyi baina. Tereenhee gadana, ene somonoi soveed 1936 onoi janvaarь fevraalь haranuudta bolhon preziidiymeigee togtool ba protokoolnnudii, myngenei kvitaancanuudii geezerxihen, soveedoigoo xeregii noomerlon xa…

na. Ene somonoi soveedoi xydelmerilegşed yrgelze arxidaza jabadag ba somonoi soveedoi xeden jixe myngen zeerinь yrigdehen baina.

Bolьşoi-Kynalejn ba Ylein gexe mete tyryy soveeduudai erxim zişeete xydelmeriiin dyreşel manai respyyblikiin byxii aimag-rajoonguudai ba somonuudai xydelmeride zişee bolxo johotoi.

A. Riçkoov.
V. Şolxoonov.

CELЬKOORNUUDAI BIŞEGYYDHEE

Xedii boltor nobşoroxo jym

Xori. Dunda Xudanai somonoi Bliyyxirei neremzete kolxooz mynee xyrter 1936 onoi olzo urgasiingaa dyngii gargaza diileedyi. Byxii toosoo byridxeleinь xeregei exi zaxagyi baihanainь yre garba.

Tariaagaa soxizo dyyrgeheer 2 hara bolhonş haa, oroohoo ovin deerenь mynee xyrter bailgaza şubuu-şonxor ba xulganiin xynehen bolgoze baina. Yderei sagta xaruulgyi baidag jym, hyniiin xaruulşan bii neretei aad, terenь untaşadag. Somsoveedoi geşyyn nyx. Zambalai gegşe xedii daxin barihan baina. Hynindee oroohonoi ygeiş bolzo baigaahaanь medegdexe jyme ygei.

C. D. Ƶ.

Galai ajuul

Selengiin aimagai ceentr—Noovo Selengiinskede baigaa, Cydortraansada xamaatai 2 dabxar modon ger haja şataba.

Eenenei şaltagaaniinь jyyn be gexede, Noovo Selengiinskiin selьpoo benziineer xolisoldohon kerosiin xudaldahan baigaa. Tiin Cydortraansiin ger soo baigşad laampaa ahaanabdigen gexedenь gente gal garza tyimer bolhon baina.

Tere gerte baihan zon jixe zyderelde orohon ba galda şatahanş yzegdel bii xa. Aixabtar jixe garza boloo.

D. L.

SSR-Xolboonoi prokuratuurada

Mynөө yiede, SSSR-ei dotoo**de** xөregei Arkomaad bol, **Pia takoov Jy. L. (G. L.) Raadek K.B., Sokoolьnikov G. Ja.** ba **Serebriakoov L. P.** sostaavtai **troockitnai** „paraleelьna ceentrei“ xeregei myrdelgii dyyrge**be**. Ene „paraleelьna ceentr“ **bol** eneenei urda baigaa, Zinoovьjev, Kaamenev, Smirnoov, **Mraçkoovskii** ba busad sostaav**tai troock-zinoovьjevtenei ceentrhee** gadana, emigraacada **baigaa** L. Troockiin zaabariiin **johoor**, 1933 ondo emxidxeg**dehen baina**.

Ene „paraleelьna ceentr“ bol **zarьma** azaxuinuudta, ilanga**jaa** oborooniin şanartai aza**xuinuudta**, xoroto ba diver**sioon** (butargan hyidxexe) aak**tanuudii** bejelyylxe, BK(b) **Paartiiin** ba Soveed zasagai **udaridagşadta** esergyy xarşa **terroriis aaktanuudii** beledxe**xe diversioon** ba terroriis **gryypenyydii** L. Troockiin se**xe zaabariaar** emxidxehen bai**na geze** myrdelgeer eliryyleg**debe**. **Ede** gryypenyyd L.Troockii **ba** „paraleelьna ceentrei“ **sexe zaabariaar** zarьma gadaa**da gyrenyydei** tuhada şpioonoi **xoroto** xydelmeri jabuulhan **baina**.

Ene xeregeer gemnegdehen „paraleelьna ceentrei“ ba troc**kiis** organizaacanuudai busa **gөşyydei** xoroto xereg jabuulga bol SSSR-ei seregei xysii huladxaxa, SSSR-te seregeer dobtolon oroxii tyrgedxexe, SSSR-ei teritooriii buliaan ba tahalan abxa jabadalda gadaadiin agressornuudta tuhalxa Soveed zasagii unagaaxa ba Soveed Xolboondo kapitaliizm ba byrzyinerei ezemdelgii gedergenь busaan baiguulxa jabadalda zoriuulhan baina. geze myrdelgөөr eliryylegdehen baina.

Ene xeregeer **Piatakoov Jy. L. (G.L.) Raadek K.B., Sokoolьnikov G.Ja., Serebriakoov L.P., Myraalov N.I., Livşiic Ja A., Droobnis Ja. N. Bogyslaavskii M.S., Kniaazev I.D., Ratajçak S.A., Noorkin A.O. Şestoov A.A. Stroilov M.S. Tyrook I.D., Graşee I.I. Pyyşin G.Je.** ba **Arnoolьd V.V.** gegşed syydei xariuusalgada xamaaduulagdaba.

Edeniii gemnehen tobşololii (obviniiitelьnoi zakliuçeeniii) SSSR-ei prokurooroor batalagdaza, neemel syydei zasedaani deere xaraza yzexiin tulada, SSSR-ei Jixedeede syydei Seregei kolleegido byxii xeregteinь elьgegdee.

SSSR-ei Jixedeede syydei seregei kolleegi bol 1937 onoi janvaariiin 2-3 da ene xeregii yzeze exilebe. (TASS).

Nyx. Prooninaaji alagşadai syyd

Janvaariiin 18-da RSFSR-ei **Jixedeede** syydei nyydel seessi, **Soveeduudai** Byxexolboonoi **Onso VIII** Xuralai delegaad **M. V. Prooninaaji** zerligeer **alagşadai** xeregii yzelge yr**gelzelebe**.

Ygleenei zasedaanida syyd **gerşe** Ovçiinnikovahaa asuulta **xeze**, **terenei** udaa Prooninaaji **alaxa** jabadalda edebxitei xamaa**dagşad** Jeşçeerkin, Kaarpov **gegşedii** myrdeze orobo. Eneen **deerhee nyx**. Prooninaaji alaxiin **beledxel** xehen byxii jabuulga**nuudanь** eliryylegdebe.

Tiigeed, Roozov gegşe gyre**nei zemelegşede** medyylxedee, **Fedootov** gegşe ene alaxiingaa **urda** tee xutagaar zebsegleed **jabaa** hen gebe.

***

Ydeşiin zasedaani deere **Roozov** ba Gyliaajev, tedenei **bylenerii** syyd myrdelge xeze, **dyyrgehen** baina. Gyliaajevtan **bygede** byleeree syydei urda өөhedөө Roozovtoi barisaatai baihanaa daldalxiin tula eldeb arganuudii bederhen baina. Myn Roozovoi exe xybyynteigee xonzoo naimaa erxiledeg baihaniinь eliryylegdebe.

Tiin syydei myrdelgiin dyyrze zabharlalga bolhonoi hyyleer gyrenei zemelegşe Niuurina gegşe delgerenqii honor yge xelbe. Prooninaaji alahanaigaa gol emxidxegşenь baihanaa Aleksaandra Roozov gegşe mederhen baixa ba myn Fedootov, Jeşçeerkin gegşed ene gemte xeregte edebxitei xamaadahan baixa tula, ede gurban bandiiduudii buudan alxiin erilte xehen baina.

Gyrenei zemelegşiin erilte şanga aplodismeenteer ugtuulan abtagdaba. Bişe gemnegşediinь udaan bolzoroor tyrmede huulgaxiin erilte xexedenь myn ene şilen xyndeteigөөr ugtagdahan baina.

M.V. Prooninaaji alagşadai xereg tuşaa priigovor

Melekees. Janvaarь 20. (TASS) RSFSR-ei Jixedeede syydei nyydel seessi nyx. Rykaviicinai tyryylelge doro Soveeduudai Byxexolboonoi Naimadugaar Onso Xuralai delegaad **Mariija Vladiimirovna Prooninaaji** alagşadai xereg tuşaa priigovor gargaba.

Prooninaaji alagşad **Roozov Fedootov** ba **Jeşçeerkin** gegşediii aradai daisanuud bolxo tula xeheeltiin deede xemzee ygzee—buudaza alaxaar ba tedende xabaatai zөөriiinь konfiskaacalxa, bandiiduudta tuhalagşad—**Kaarpov** ba **Antoniina Gyliaajeva** gegşedii tus byriii nь 10 zilde tyrmede huulgaxa ba tedende xabaatai zөөriiinь konfiskaacalxa, **Mikaiil Gyliaajevii** 6 zilde tyrmede huulgaxa ba tereende xabaatai zөөriiinь konfiskaacalxa geze priigovor gargaba.

Kaarpov, **Gyliaajev** ba **Gyliaajeva** gegşedei xeheeltejee garahanai hyyleer, 5 zilde poliitikiin ba graazdanuudai erxii xahaxa geze şiidxehen baina. Priigovor xoişolongyi tula kassaaciin guilgada oroxo ygei.

ELDEB HONINUUD

Kolxoozoi klyyb barigdaba

Aga. Aga-Xangilai somonoi „Maarta 8“ kolxooz 250 xynei huuritai klyyb bariba. Klyyb soonь kylьtyyrne. Unşalgiin tahag ba kontoor bii.

Kolxoozoi zaluuşuud ydeşe bolxoloor klyybtee suglaraza kylьtyyrne naada emxidxedeg boloo.

C. Nimiin.

Olzo xubaari dyyrebe

Selenge. Nojoxonoi somonoi „Kominteern“ kolxooz olzoo xubaaza dyyrgebe. Nege azal ta yderte 2 kilograam tariaa xyrtebe. Erxim staxaanovtan Cedepelei Yxin 95 pyyd tariaa abba Cerenzabai Pyrbe 120 pyyd abba.

Tөrөenhee gadna azalta yderte malaingaa 15 proc. xubaaba.

Z. C. Cogtiin.

Billiaard abba

Zagarai. Doodo Xyrbiiin somonoi Staalinai neremzete kolxooz modo beledxeleigee xydelmerişedte billiaard abza ygbe. Xydelmerişed sylөөtei sagtaa billiaardaar naadza sengene.

C. D. Cerenei

Ispaaniiin arad zondo tuhalamza

Booxon. Bilşerei bylegei „Tujaa“ geze kolxooz bygediingee suglaan deere, Ispaaniiin grazdaan dainai bөidөl tuxai xelsexe, gegşyyd byxen Ispaaniiin aradzondo 1-10 tyxerig xyrter tedxemze olgoxo geze togtoobo. **Şantaanov X., Xamagaajev I. Xazagaarov K.** ba **Pitryynin A.** gegşed 10-10 tyxerig tuhalamza ygze Booxonoi aimag dotorxi byxii kolxoozniguudii uriba.

Erxiin Lubsan.

Olon byletei exenernyydte gyrenei tedxemze

Olon byletei exenerte gyrenei tedxemze olgoxo gehen zasagai dekreedei johoor manai Buriaad—Mongol Respyylike dotor 1400 garan exenerei medyylelgenyyd BMR-ei Arkomsoveedoor yzegdeze, tedenerte tegxemze olgogdobo.

Erxim bişegşiin edibxitei xydelmeri

Manai „**Ynen**“ gazeedai xydөө bişegşe nyxer L. Erxiin gedeg ene 1937 on soo gazeed zurnaalnuudii 1000 tyxerig xyrter arad zonoi dunda zaxiuulxa ujalga abaa hen. Mynөө,25 xeheg „**B-M. Ynen**“, 24 xeheg „**B-M. Praavda**“, 8 xeheg „**B-M Komsomool**“, 8 xeheg „**Z. S. Praavda**“, 4 xeheg „**Z. S. Komsomool**“, 25 xeheg aimagaigaa gazeed ba bişeg zurnaalnuudii 913 tyxerigte xyrter zaxiuulaad, ene xydelmeriee yşөө saaşanь yrgelzelze jabana.

Gazeedta bişegşed byxen **nyx. Erxiin** zişeegeer gazeed zaxiuulxa xydelmeriii jabuulxa johotoi.

N. Ceveenei.

SOVEED XOLBOON DOTOR

Ispaaniiin xyygedei beleg

Odeessa, *janvaarь 18.* (TASS). Soveedoi xyygedte beleg asarahan dalaişanarai (moriaaguudai) zarьmanь Odeessiin pioneernuud ba oktiabriaaduudai ordondo orobo. Dalaişanar manai xyygedte ispaaniiin xyygedei belegyydii (uran baaza, zuraguud, a[…] xairsaguud g. m.) ba[…] pioneernuud xyndete[…] xaluunaar amarşalaza, ulaan gaalstoguudii b[…]

Leeninei zoxioolnuud kirgiiz xelen de[…]

Pryynze, *janvaarь 18.* (TASS). Kirgiizei xeblelei gazar Leeninei 20 zoxioolnuudii kirgiizei xelen deere xeblen gargaxaa baina. Tedenei dunda „Rosoi sociaal - demokraaduudai zorilgo“ „Taaktixa tuxai bişe[…]yyd“, „Prodnaloog tu[…] busa zoxioolnuud orono „Leenin—Staalinai şil[…] berilehen zoxioolnuuda toom xeblen gargagda[…] na.

„Leeninei bulan“ emxidxegdebe

Kyjbeşev, *janvaarь 18.* (TASS). Kyjbeşev gooroodoi revoliuucan myzei Kineelьskiin rajoonoi Alakaajevskiin kolxoozdo zoriuulaza. „Leeninei bulan“ —Leeninei jabadal ba azal xydelmeriii xaruulhan ton jixe viistavka emxidxebe. [...]tavka **Vladiimir Ilьiçiin** rei baihan ger soo e[…] dee. Ene **viistavka** […] şine eksponaaduudaa[…] zuulagdaza **baixa**.

9 milioon xynei obligaaca helgegde[…]

Moskvaa, *janvaarь 19.* (TASS). Janvaariiin 15-da 29593187 urihalamza barigşadai 11018930 mingan tyxerigei xuuşan obligaaca şineer helgegdebe. Dneepropetroovskiin, Çeliaabinskiin, Kiijevei ba Leeningraadai mozonuud, myn xolbo gooroduudta obligaaca dyyree. Jyhe milioon xynde xojordugaar t[…] (4-dexi zildenь garha[…] lamziin şine obligaaca[…] tebe.

Xuligaanuud xeheeltegyi yldene[…]

Hyylei yjede **Ulaan-Ononoi ceentr—Duldarga** tosxondo xuligaantaxa jabadal oloşorohon baina.

Aimagai ceentrte gansa bişixan klyyb baidag, ene klyybei xedii muu ba xyiten baidagş haanь Duldarga tosxonoi zaluuşuud ydeşe byri şaxuu suglarşa naadadag jym. Ene naadan hogtuu xyn ygeigeer boldog zanşalgyi. Iime zanşalai jixeer delgerhenei uşarhaa xuligaantaxa jabadal baga bişe huuri ezelee.

Ziseenь, dekaabrь 3-nai ydeşe 10 şaxuu xuligaanuud bygede 1-1 poleene barixa klyybte orood, tende baihan xyn zoniii soxihon baina. Tere ydeşe nyxed Naidanai, Mixailov ba busad gemteteree şaxuu doxiuulhan baigaa. En[…] jabadal gansa nege bo[…] şe.

Mynөө xuligaantai t[…] poxood emxidxeze, xu[…] temesexe johotoi tere[…] organizaacanuudai xy[…] eris şyymzelxe şuxala[…] oronoi azalşan arad, i[…] zaluuşuud, kulьtyyrne[…] raxii xysedeg boloo.

Bide—SSSR-ei […] nuud—amaraxa erxete[…] tiin gazarnuudaar ba[…] zanuudaar xenş manai […] xa jabadalda haad xe[…] ygei ba manii hyrdy[…] ygei geze xyn byxene[…] xexenь zyb şuu.

Stepaan Biş[…]

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo D. ARDIIIN.

SoNoSxOL

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartii Buriaadmongol Mozlin Komiteedei, BMASSR Tybel Gyisedxexe Komiteedei, Profsojuuzai Buriaadmongoloi Soveedai O O R G A N

BURIAADMONGOL YNEN

GAZEED 1937 on soo yder byri GARX[…]

FEVRAALЬ NEGENHEE

NAAŞA ŞAMDAZA ZAXIGTII

ZAXIXA YNEŅ: 11 hariin—13 tyxerig 75 myn.
6 hariin— 7 tyxerig 50 myn.
3 hariin— 3 tyxerig 75 myn.
1 hariin— 1 tyxerig 25 myn.

BYXELI ZILEER ZAXIG[…]

Pooçtiin tahaguud, naidalgatan, bişeg zөөgөөşen, „Sojuuzpeçaatiin“ aimaguudai tahaguud zaxilii abd[…]

Redaakciin aadres: Ulaan-Yde. Ceentrosojuuz iin 19. Redaakciin telefoonuud: xariuusalgata redaaktorai—3-44, xariuusalgata sekretaarai—323, xy[…]azalai xeltesei—7-55, azaylledberiin xeltesei—5-07.

Noomir gargagşa C. NIMIIN. Verstaalaaşa S. BATIIN. Koreektor B. XORŞONZABOON. B.-M. Praavda ba Ynenei tipografi. Ypolglav[…]